

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
sídlem X
zastoupen advokátek JUDr. Ondřejem Tošnerem, Ph.D.
sídlem Slavíkova 1568/23, Praha 2

proti

žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**
sídlem U Jezu 642/2a, Liberec

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2023, č. j. KÚLK 3201/2023-OSŘ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Soud v nynější věci posuzuje zákonnost závazného stanoviska orgánů státní správy lesů. Magistrát města Jablonec nad Nisou, odbor stavební a životního prostředí, oddělení

životního prostředí a státní památkové péče (dále jen „orgán státní správy lesů“) vydal dne 20. 6. 2022 nesouhlasné závazné stanovisko č. j. 54512/2022 (dále jen „závazné stanovisko“) ke společnému povolení rodinného domu žalobce v ochranném pásmu lesa. Na základě závazného stanoviska Magistrát města Jablonec nad Nisou, odbor stavební a životního prostředí, stavební úřad (dále jen „stavební úřad“) zamítl žádost žalobce o vydání společného povolení pro stavbu nového rodinného domu na pozemku p. č. X v k. ú. X. Žalovaný v odvolacím řízení požádal nadřízený orgán státní správy lesů o změnu nebo potvrzení závazného stanoviska. Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství závazným stanoviskem ze dne 26. 9. 2022, č. j. KULK 71683/2022 (dále jen „potvrzující závazné stanovisko“), závazné stanovisko potvrdil. Žalovaný poté na základě potvrzujícího závazného stanoviska zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu.

II. Žaloba

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou. Konstatoval, že obě závazná stanoviska jsou navzdory rozsahu nepřezkoumatelná, nezákonná a nesprávná. Dále uvedl, že stavba domu nemůže nepříznivě zasáhnout do zájmů na ochranu lesa a plnění jeho funkcí. Tvrzení orgánů státní správy lesů jsou obecná a lze je uvést ke každé stavbě v blízkosti lesa. Z obsahu závazných stanovisek nevyplývají důvody pro nevydání souhlasu ke stavbě domu. Obecná prevence před zásahy podle § 22 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon), nemůže být důvodem nesouhlasu orgánu státní správy lesů. Skutečnost, že by vlastník lesa mohl být někdy v budoucnu někým žádán o splnění povinností podle § 22 tohoto zákona nemůže být důvodem nesouhlasu.
3. Žalobce zdůraznil, že pozemek je určen územním plánem obce Bedřichov k zastavění stavbou pro bydlení. Jestliže měl orgán státní správy lesů za to, že na tomto pozemku by výstavba probíhat neměla, např. proto, že domy by byly ohroženy možným pádem stromů, měl uplatnit připomínky v průběhu pořizování územního plánu. Nyní již k této argumentaci nelze přihlížet. V této souvislosti žalobce upozornil na § 89 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Z regulace pozemku v územním plánu dovozoval žalobce své legitimní očekávání, že stavbu bude moci realizovat, což podpořil odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017-57, a jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2017, č. j. 45 A 55/2015-37, z nějž plyne, že zájem na ochraně lesa není nadřazen všem ostatním zájmům a orgán státní správy lesů má konkurující si zájmy vážit. Tyto závěry orgány státní správy lesů nerespektovaly. Orgány státní správy lesů tak znemožnily výstavbu v rozporu s legitimním očekáváním žalobce, a to navíc bez vážných důvodů. Princip předběžné opatrnosti takovým vážným důvodem není.
4. Dle žalobce neobstojí odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2018, č. j. 1 As 2/2018-37. Skutkové okolnosti tehdy řešeného případu byly odlišné, neboť se v něm jednalo o dodatečné povolení stavby, kterou územní plán stavbu na daném místě zakazoval. V případě řešeném v rozsudku Nejvyššího správního soudu se také jednalo o vzrostlé lesní dřeviny (zejména smrky), v nynější věci je sousední lesní porost světlý les tvořený převážně sukcesními listnatými dřevinami (bříza, jeřáb atd.), které vzhledem ke své velikosti (výšce) a stabilitě nemohou ohrožovat sousední stavbu způsobem, který může vést k vydání nesouhlasného stanoviska z hlediska ochrany lesa. Závěry vyslovené Nejvyšším správním

soudem v určité věci nelze mechanicky aplikovat na jiné případy, což platí zvláště pro ty skutkové

a právně odlišné. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu spíše podtrhuje nesprávnost závěrů orgánů státní správy lesů.

5. Orgány státní správy lesů by se neměly vyjadřovat tak, že lze jejich argumentaci genericky uplatnit na jakoukoliv stavbu na daném pozemku. Argumentace musí být konkrétní. Postup orgánů státní správy lesů v posuzované věci je navíc absurdní za situace, kdy jiné dotčené orgány povolily stavby infrastruktury (přípojky inženýrských sítí pro čtyři navrhované rodinné domy včetně domu žalobce). V dokumentaci přípojek inženýrských sítí byl navíc dům půdorysně vyznačen s ještě větší zastavěnou plochou. Také v územním souhlasu ze dne 6. 6. 2018 se výslovně uvádí, že se jedná o přípojky pro plánovanou stavbu čtyř rodinných domů. Územní souhlas byl doručen i orgánu státní správy lesů. Nelze tvrdit, že by správní orgány nevěděly, co je v případě přípojek inženýrských sítí předmětem projednávání.
6. Žalobce dále upozornil na čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, podle něž lze státní moc uplatňovat pouze v mezích zákona. Ochranné pásmo lesa automaticky nezapovídá stavbu budov v blízkosti lesa. V širší oblasti Jizerských hor a samotném Bedřichově je navíc typická zástavba v těsném kontaktu s lesním porostem. Pozemek žalobce je navíc u silnice, záměrem není postavit dům uprostřed lesa. K tomu žalobce odkázal na stavby na pozemcích p. č. st. XA a XB v k. ú. X, na pozemku p. č. XC v k. ú. X a na pozemku p. č. st. XD a XE v k. ú. X. Argumentace v potvrzujícím závazném stanovisku, že v případě určitých staveb se jedná o exces nebo že stavba stojí na místě původní stavby není relevantní. Závazná stanoviska jsou dle žalobce v rozporu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
7. Ze znaleckého posudku Jiřího Ostrovského ze dne 15. 12. 2020, č. j. 78-2609/2020, plyne, že „Objekt případné stavby rodinného domu SO 03 není ohrožen, ze strany lesního porostu nehrozí nebezpečí poškození stavby zlomem nebo pádem stromu“. Dle uvedeného znaleckého posudku pozemek není poškozen větrným polomem a lesní porost může být teoreticky ohrožen bořivými větry pouze od severozápadu, tedy směrem od navržené stavby rodinného domu. Tyto závěry přitom orgán státní správy lesů nemůže zpochybňovat. Pokud má o odborných závěrech pochybnosti, může vyslechnout znalce.
8. Orgán státní správy lesů není oprávněn posuzovat splnění odstupových vzdáleností z hlediska požární ochrany. Jestliže tyto požadavky stavba splňuje, nemůže se orgán státní správy lesů odvolávat na požární riziko. Podle žalobce není problematickým ani zastínění pozemku. Po celý rok je zajištěno dostatečné osvětlení domu z jihu a jihozápadu. Tímto směrem jsou orientovány také obytné místnosti. Argumentem nemůže být ani opad listí, jehličí či větví. Stromy jsou dostatečně vzdáleny od navrhované stavby. Navíc tyto jevy jsou typické pro všechny stromy, které jsou umístěny vedle staveb. Dle žalobce neobstojí ani argumentace možným pádem stromů z důvodu kalamit nebo vichřic. Na základě požadavku orgánu státní správy lesů byl dům posouzen na sílu mimořádného zatížení od padajícího stromu tak, aby nedošlo k nepřiměřenému poškození objektu nebo jeho celkovému zřícení. Střecha stavby je dle statického posouzení Ing. Jana Čadílka z června 2020 dostatečně zpevněná a pád stromu neohroží bezpečnost a zdraví osob ve stavbě.

9. Nesouhlas orgánu státní správy lesů nemůže být založen ani na možné budoucí výšce stromů či jejich budoucím možném přírůstu, a tedy budoucí aplikaci § 22 lesního zákona. Závazná stanoviska žádným způsobem nedokládají, že by se jednalo o území vysoce ohrožené škodami z lesních porostů. Argumentace, že by někdy v budoucnu mohlo být postupováno dle § 22 lesního zákona, dle žalobce nemůže odůvodnit neudělení souhlasu ke stavbě, neboť se jedná o zákonný postup pro řešení tam uvedených situací. Lesy České republiky, s. p., jako osoba provádějící hospodaření v daném lese, udělily se stavbou souhlas, v němž jsou vztahy mezi vlastníkem stavby a tímto subjektem řešeny. Orgán státní správy lesů není oprávněn tento souhlas hodnotit jako podezřelý či nestandardní.
10. Orgány státní správy lesů by neměly přistupovat k posuzování rizik restriktivně, jak judikoval Krajský soud v Praze ve výše uvedeném rozsudku. Ani možný vliv na způsob těžby, vyklizování nebo vyvážení, nemůže vést k nesouhlasnému závaznému stanovisku. Stejně tak nelze argumentovat zvýšenými náklady na hospodaření v lese. Ostatně znalecký posudek dokládá, že stavba domu nebude mít na hospodaření v lese vliv.
11. Stavba nijak neohrožuje péči o les ani negativně neovlivňuje lesní pozemek. Orgány státní správy lesů neuvádí, v čem by toto ohrožení mělo spočívat. Závazné stanovisko odkazuje na čl. 11 odst. 3 a čl. 35 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, dle žalobce však není zřejmé, jak by tato ustanovení měla zamýšlená stavba porušit. Stavba je sice realizována ze zájmů soukromých, veřejné zájmy ale nenarušuje. Orgány státní správy lesů nejsou oprávněny bránit stavbě jen proto, že se jedná o soukromý zájem žalobce.
12. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, požadoval náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve vyjádření navrhl žalobu zamítnout. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího rozhodnutí stavebního úřadu a na obsah závazných stanovisek dotčených orgánů na úseku ochrany lesa. Konstatoval, že žalobcův odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017-57, je nepřipadný, neboť ten se primárně zabýval povinností správních orgánů respektovat závazný právní názor soudu po předchozím zrušení. K legitimnímu očekávání Nejvyšší správní soud zdůraznil, že je třeba vycházet z okolností konkrétního případu. V nynější věci na rozdíl od věci posuzované tehdy Nejvyšším správním soudem nebyly v okolí pozemku žalobce postaveny žádné obdobné stavby. K některým vzdálenějším stavbám se vyjádřil orgán státní správy lesů v potvrzujícím závazném stanovisku. V rozsudku ze dne 21. 10. 2021, č. j. 6 As 209/2021-37, navíc Nejvyšší správní soud poukázal na to, že existence určitých staveb není důvodem pro povolení dalších staveb, v tomto případě zasahujících do krajinného rázu. Pokud v minulosti byly povoleny stavby v rozporu s některým zákonem chráněným zájmem, nelze dovodit, že z toho pro správní orgány plyne povinnost povolovat takové stavby i nadále. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017-57, navíc posuzoval stavbu pro rekreační bydlení. Žalovaný dále poukázal na to, že umístění konkrétní stavby je otázkou územního řízení, a nelze tudíž tvrdit, že

prosté splnění regulativů územního plánu znamená, že stavba může být na pozemku umístěna. Žalovaný proto navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Replika žalobce

14. Žalobce v replice uvedl, že vyjádření žalovaného s žalobou nepolemizuje. Žalobce trval na závěrech, které dovozoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017-57. Byť těžištěm případu řešeného v tomto rozsudku bylo nerespektování právního názoru vysloveného soudem v jeho předchozím zrušujícím rozsudku, Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku potvrdil, že vlastníkovo „legitimní očekávání, že na svém pozemku bude moci umístit chatu, je silnější než zájmy chráněné v rámci preventivní opatrnosti správních orgánů ve vztahu k ochraně lesa“. Poukaz žalobce na existenci jiných budov, ať už ve správním řízení či v žalobě, je podpůrný. Nepředstavuje těžiště jeho argumentace. Základem argumentace je to, že stavba domu žalobce nemá negativní vliv na les ani nemůže negativně ovlivnit zájmy na ochranu lesa, neohrožuje zachování či obnovu lesa, péči o něj ani negativně neovlivní hospodaření na lesním pozemku. Stavba žalobce nezasahuje nepřipustně do zájmů chráněných lesním zákonem. Dotčené správní orgány ani žalovaný neuvedli žádné skutečnosti, kterými by výše uvedené vyvrátili. Naopak žalobce na podporu svých tvrzení doložil upravenou dokumentaci, znalecký posudek a souhlas Lesů ČR.
15. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2021, č. j. 6 As 209/2021-37, žalobce uvedl, že v nyní řešené věci se nejedná o posuzování určitého celku, ale jedné konkrétní stavby z hlediska jejího umístění ve vzdálenosti menší než 50 m od lesa (na což váže lesní zákon nezbytnost vydání závazného stanoviska orgánu státní správy lesů). Nejedná se zde tedy o zhoršení celkového stavu daného území rozmnožením zástavby případně narušující krajinný ráz, ale o vzájemný vztah stavby a lesa v daném konkrétním místě. Žalobce navíc netvrdil, že stavba má být povolena proto, že byly povolené obdobné stavby. Jádrem jeho argumentace je, že stavba nenarušuje zájmy na ochranu lesa.
16. Žalobce zopakoval, že územní plán stavby na jeho pozemku povoluje. Na tom je založeno jeho legitimní očekávání. Splnění regulativů územního plánu samo o sobě k povolení stavby sice nepostačuje, zamítavé stanovisko dotčeného orgánu však musí být opřeno o konkrétní důvody. Žalobce setrval na tom, že závazná stanoviska vydaná v posuzované věci jsou nepřezkoumatelná.

IV. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Z hlediska právního posouzení věci je relevantní zejména právní úprava závazných stanovisek a přezkumu správních rozhodnutí, která z nich vycházejí.

19. Podle § 149 odst. 1 správního řádu, závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány.
20. Podle § 149 odst. 6 správního řádu, jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne.
21. Podle § 149 odst. 7 věty první správního řádu, jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.
22. Podle § 14 odst. 2 lesního zákona, dotýká-li se řízení podle zvláštních předpisů zájmů chráněných tímto zákonem, rozhodne stavební úřad nebo jiný orgán státní správy jen se souhlasem příslušného orgánu státní správy lesů, který může svůj souhlas vázat na splnění podmínek. Tohoto souhlasu je třeba i k dotčení pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa. Souhlas vydávaný jako podklad pro rozhodnutí o umístění stavby nebo územní souhlas a dále pro rozhodnutí o povolení stavby, zařízení nebo terénních úprav anebo jejich ohlášení je závazným stanoviskem podle správního řádu a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení.
23. Závazné stanovisko, proti němuž nelze samostatně podat správní žalobu (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 8. 2011, č. j. 2 As 75/2009-113), je možné v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumat v rámci přezkumu finálního správního rozhodnutí, jehož bylo stanovisko závazným podkladem. Dospěje-li soud při přezkumu závazného stanoviska k závěru, že je vadné, resp. nezákonné, s vlivem na finální napadené správní rozhodnutí, zruší soud toto správní rozhodnutí a s vadou, resp. nezákonností závazného stanoviska se vypořádá v odůvodnění svého rozsudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 37/2005-83). V takovém případě se závazné stanovisko stane právně neúčinným (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 9 As 269/2016-44).
24. Žalobce především namítá, že závazná stanoviska orgánů státní správy lesů, na nichž je založeno napadené rozhodnutí, jsou nepřezkoumatelná.
25. K přezkumu závazných stanovisek v intencích § 75 odst. 2 s. ř. s. soud v obecné rovině uvádí, že věcný přezkum odborných závěrů závazného stanoviska není možný (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2014, č. j. 3 As 81/2013-38, ze dne 14. 3. 2018, č. j. 1 As 386/2017-49 či ze dne 26. 5. 2022, č. j. 10 As 316/2021-39). Při přezkumu závazných stanovisek se soud musí, aniž by závazné stanovisko hodnotil po odborné stránce (k tomu nemá odborné znalosti), zabývat zejména tím, zda stanovisko spočívá na úplných podkladech a má oporu ve shromážděných podkladech, zda dotčené orgány přihlédly ke všem rozhodným skutečnostem a námitkám, zda stanovisko není v rozporu s ostatními důkazy a zda jeho odůvodnění odpovídá pravidlům logického myšlení. Na obsah závazného stanoviska jsou kladeny vysoké nároky, pro jeho obsah, formu a náležitosti se podle § 154 správního řádu přiměřeně užijí § 67 a § 68 správního řádu upravující náležitosti rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2011, č. j. 9 As 21/2009-150, publ. ve Sb. NSS 2381/2011). Nepřezkoumatelnost závazného stanoviska má

zpravidla za následek nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí, pro které bylo stanovisko závazným podkladem (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, č. j. 5 A 241/2011-69, publ. ve Sb. NSS 3018/2014).

26. Krajský soud zdůrazňuje, že je povinen přihlížet k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu (ať už pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) i z moci úřední (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006-73, č. 1546/2008 Sb. NSS). Je to proto, že nepřezkoumatelnost brání zpravidla věcnému přezkumu a posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek.
27. Podle ustálené judikatury jsou nepřezkoumatelná taková rozhodnutí, z nichž není zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Nepřezkoumatelný je také rozsudek, ve kterém soud opřel své rozhodnutí o skutečnosti v řízení nezjišťované či zjištěné v rozporu s zákonem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, jehož odůvodnění si vnitřně odporuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela, tedy i implicitně, reagovat, půjde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Tyto závěry jsou přiměřeně aplikovatelné též ve vztahu k nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a v obecné rovině i na institut závazných stanovisek, a to ve smyslu § 154 správního řádu.
28. Po seznámení se s obsahem závazných stanovisek orgánů územního plánování obou stupňů však musí krajský soud konstatovat, že je za nepřezkoumatelná, ať už pro jejich nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů, rozhodně nepovažuje.
29. Žalobce dovozuje nepřezkoumatelnost z toho, že v závazných stanoviscích nenachází pro něj legitimní důvody nesouhlasu orgánů státní správy lesů s umístěním stavby. Z žalobní argumentace je však zřejmé, že žalobce neshledává žádnou z vad zakládajících nepřezkoumatelnost. K závěru o nepřezkoumatelnosti závazných stanovisek dochází na základě nesouhlasu s argumentací správních orgánů, jíž se soud zabývá níže. Soud proto konstatuje, že závazná stanoviska (a napadené rozhodnutí) jsou srozumitelná, založená na seznatelných důvodech, a proto jsou přezkoumatelná. Žalobci nic nebránilo, aby proti závěru správních orgánů vznesl námitky, což ostatně také učinil.
30. Klíčovou žalobní námitkou je, že pozemek žalobce byl určen územním plánem k zastavění, z čehož žalobce dovozuje legitimní očekávání, že bude na pozemku moci umístit stavbu. V bodě 14) potvrzujícího závazného stanoviska však orgán státní správy lesů upozornil, že posuzuje stavbu z hlediska zájmů chráněných lesním zákonem, a proto není rozhodné, k jakému účelu je pozemek územním plánem určen. Nadto uvedl, že v době pořizování územního plánu byl pozemek součástí jedné velké parcely, na níž se předpokládalo umístění dvou domů. Následně byla parcela rozdělena na parcely menší, o čemž orgán státní správy lesů neměl povědomí. Nadto samotný územní plán v odůvodnění uvádí, že existence lesních porostů je jeho limitem a upozorňuje na padesáti metrové ochranné pásmo lesa. Územní plán také uvádí, že umístění staveb v ochranných pásmech je třeba řešit tak, aby v budoucnu nevznikaly nároky na učinění opatření proti nepříznivým následkům zásahu do ochranného pásma.

Soud s těmito závěry souhlasí. Určitý způsob uspořádání pozemků v územním plánu a jeho zahrnutí mezi zastavitelné plochy nezaručuje bez dalšího umístění stavby. Žalobce zcela opomíjí, že v územním řízení se posuzují také jiné zájmy, které mohou převážit nad zájmem pozemek zastavět.

31. Žalobce se navíc jen stěží může dovolávat legitimního očekávání, jestliže souhlasné stanovisko k územnímu plánu vydal orgán státní správy lesů na základě jiného návrhu prostorového uspořádání. Tím se také nynější věc odlišuje od věci řešené rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2017, č. j. 45 A 55/2015-37, a na něj navazujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu, které se navíc primárně zabývaly povinností správních orgánů respektovat závazný právní názor soudu po předchozím zrušení. Zásadní odlišností je, že právní předchůdce žalobce v tehdy řešené věci měl pozemek přidělen za účelem výstavby rekreačního objektu již od roku 1984 a pozemek byl následně územním plánem ponechán v zastavitelných plochách a že orgán státní správy lesů k územnímu plánu vyslovil souhlasné stanovisko, i když věděl, že případná stavba bude zasahovat do ochranného pásma lesa a nebude dodržen odstup ve výši absolutní výškové bonity zde se nacházejících stromů. Navíc v místě stály obdobné stavby a historicky nebylo třeba činit opatření podle § 22 lesního zákona. V posuzované věci nejenže orgán státní správy lesů vydal souhlasné stanovisko k územnímu plánu na základě jiného návrhu prostorového uspořádání, ale pozemek žalobce nestojí v historické zástavbě domů, které by stály v těsné blízkosti lesa, nejde ani o pozemek vymezený historicky, který by byl v zastavěných plochách ponechán po dlouhou dobu. Nejvyšší správní soud přitom ve shora citovaném rozsudku výslovně uvedl, že *„existence legitimního očekávání je vždy nutně vázána na individuální případ a krajský soud (ani městský soud) nezaložily svým rozhodnutím žádné obecné pravidlo posuzování staveb na zájmy chráněné lesním zákonem v rámci vydávání závazného stanoviska podle § 14 odst. 2 lesního zákona“*.
32. Neobstojí ani žalobcova námitka vůči odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2018, č. j. 1 As 2/2018-37. Citovaný rozsudek dle krajského soudu jednoznačně potvrzuje správnost závěrů dotčených orgánů v posuzované věci. Orgány státní správy lesů své stanovisko dle § 14 odst. 2 stavebního zákona formulují nikoliv na základě územního plánu, ale na základě zájmů chráněných lesním zákonem. Ostatně i správní soudy se v tehdy řešené věci zabývaly otázkou územního plánování odděleně.
33. Soud nemůže přisvědčit argumentaci žalobce, dle níž měl ohrožení stavby možným pádem stromů řešit orgán státní správy lesů v připomínkách k územnímu plánu a že s ohledem na § 89 odst. 2 stavebního zákona nelze k této argumentaci přihlížet. Je třeba zopakovat, že připomínky k územnímu plánu se týkaly jiného uspořádání území - jedné velké stavební parcely pro jiný počet staveb. Orgán státní správy lesů se vyjadřoval k tomu, zda je toto území možné určit k zastavění. To bylo při pořizování územního plánu předmětem námitek dotčených osob a stanovisek dotčených orgánů. Právě proto, aby tyto otázky nebyly řešeny v územním řízení, upravuje citované ustanovení stavebního zákona koncentraci závazných stanovisek (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Ao 4/2008-110). Koncentrace se však již nevztahuje na otázku povolení konkrétní stavby a její dopad do zájmu na ochraně lesa. Navíc pokud by se koncentrace měla uplatnit tak, jak požaduje žalobce, bylo by vydání závazného stanoviska orgánem státní správy lesů pouhou formalitou.

34. Co se týče povolení přípojek inženýrských sítí, žalobce zcela přehlíží argumentaci v bodě 19 potvrzujícího závazného stanoviska, kde je uvedeno, že šlo o povolení elektrických přípojek pro nová odběrná místa ve vzdálenosti 19 - 39 metrů od lesa, nebylo však zřejmé, že jde o přípojky pro rodinné domy, a že v případě vodovodních a kanalizačních přípojek (pozn. soudu: k nimž se vztahuje žalobcem zmíněný územní souhlas ze dne 6. 6. 2018) bylo uděleno povolení pro připojení nerozdělené parcely, kde zákres plánovaných staveb byl odlišný od projednávané stavby. K tomu krajský soud dodává, že skutečnost, že stavební úřad vydal územní souhlas s umístěním stavby elektrických, vodovodních a kanalizačních přípojek, neznamená, že by tak snad předběžně souhlasil s umístěním domu žalobce v ochranném pásmu lesa.
35. Žalobce dále odkazoval na některé povolené stavby v okolí Bedřichova. Předně je třeba poukázat na to, že totožné námitky již vypořádal orgán státní správy lesů v potvrzujícím závazném stanovisku. Soud souhlasí s hodnocením, že excesivní či výjimečné případy nemohou založit ustálenou správní praxi a legitimní očekávání žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2016, č. j. 5 As 155/2015-35). Soud opět poukazuje na to, že v žalobcem odkazovaném rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2017, č. j. 45 A 55/2015-37, a Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 10 As 305/2017-57, soudy zmiňovaly stavby v bezprostředním okolí stavby tehdejšího žalobce. Nyní však žalobce argumentuje stavbami umístěnými v jiných lokalitách obce či dokonce v jiném katastrálním území. Skutečnost, že se pozemek žalobce nachází v blízkosti přístupové cesty pak není argumentem pro umístění stavby v ochranném pásmu lesa.
36. Žalobce v průběhu správního řízení tvrdil, že podle posudku statika odolá dům padajícímu stromu. Orgán státní správy lesů v bodě 6 potvrzujícího závazného stanoviska však poukázal na to, že rizika pádu stromu jsou zhodnocena s výpočtem ležícího tělesa o hmotnosti 102 kg (1000 kN) a nikoliv s výpočtem nárazu zpravidla daleko těžšího tělesa v pohybu. Orgán státní správy lesů dle soudu jasně vysvětlil, proč závěry statika odmítl. Takový postup je naprosto legitimní.
37. K odbornému posudku X se potvrzující závazné stanovisko obsáhle vyjadřuje v bodě 12 a násl. Orgán státní správy lesů detailně rozebral, proč se závěry X souhlasí pouze omezeně. Dle dotčeného orgánu státní správy nelze na základě jednorázového zhodnocení konstatovat, že nyní ani v nejbližších deseti letech nedojde k ohrožení stavby lesem. Orgán státní správy lesů poukázal na změny proudění větru v Libereckém kraji v posledních letech. Odmítl tak tvrzení, že nebezpečné jsou pouze severozápadní větry. Naopak z oblastního plánu rozvoje lesů vyplývá, že nebezpečné jsou jihozápadní expozice a nelze také zcela vyloučit jihovýchodní expozice, tedy expozice směrem ke stavbě. V tomto ohledu je důležitý také stav porostu, který se může v čase zhoršovat. Posudek nemůže seriózně stanovit, jaký bude zdravotní stav porostu za deset let. Orgán státní správy lesů také poukázal na to, že lesní porost v blízkosti pozemku je tvořen stromy, které mohou při absolutní výškové bonitě 25 m padat až do vzdálenosti odpovídající dvojnásobku jejich výšky.
38. Není pravdou, že by orgán státní správy lesů nemohl závěry odborného posudku X relevantně zpochybnit. Jsou to právě dotčené orgány státní správy, které jsou nadány příslušnou odborností (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2017, č. j. 2 As 230/2016-65). Soud proto nepřisvědčil tvrzení žalobce, že v budoucnu není

pravděpodobné stanovení opatření podle § 22 lesního zákona. Z argumentace v potvrzujícím závazném stanovisku plyne, že existuje významné riziko pádu stromů s ohledem na změny proudění větru v Libereckém kraji a stav lesního porostu v blízkosti pozemku žalobce. Z tohoto důvodu je pravděpodobné, že § 22 lesního zákona může být využit. Dle krajského soudu odůvodnění přezkumného závazného stanoviska odpovídá pravidlům logického myšlení.

39. Ani ohledně lesního hospodaření soud neshledává důvody uvedené v potvrzujícím závazném stanovisku nezákonnými. Orgán státní správy lesů vysvětlil, proč by umístění stavby ztížilo těžbu i přístupu do lesa. Nesouhlas se váže v tomto ohledu právě na skutečnost, že nyní je zamýšleno plné zastavění území. Těžební činnosti je podle § 34 odst. 1 lesního zákona třeba provádět tak, aby nebyly poškozovány okolní pozemky. Přístup do lesa je zajištěn nejlépe právě z pozemku žalobce, a proto umístění stavby tak, aby nedošlo k poškození pozemku či domu těžební technikou, je značně ztíženo.
40. Soud také souhlasí s hodnocením dokumentu od Lesů České republiky, s. p., předloženého žalobcem. Žalobce nijak nezpochybňuje zásadní tvrzení orgánu státní správy lesů, že Lesy České republiky, s. p. tímto vyjádřením porušily vlastní praxi. Právě proto označil orgán státní správy lesů vyjádření za podezřelé. S žalobcem lze souhlasit v tom, že sice jde o hodnocení do značné míry spekulativní, nejde však o skutečnost, která by činila potvrzující závazné stanovisko nezákonným.
41. Co se týče požárních rizik, orgán státní správy lesů v potvrzujícím závazném stanovisku konstatoval, že jde o doplňkový důvod nesouhlasného stanoviska. Stejně tak otázka možného zastínění není nosným důvodem nesouhlasného stanoviska, proto ani stručné vypořádání této otázky nemá vliv na jeho zákonnost, i když konstatování, že *„je tento stav mnohdy vlastníky nemovitostí uváděn jako důvod pro potřebu opatření dle § 22 lesního zákona“* by zasloužilo opatřit odkazy na konkrétní řízení.
42. Konečně pokud jde o odkaz na čl. 11 odst. 3 a čl. 35 odst. 3 Listiny, obsažený v závazném stanovisku, nepovažuje jej soud za rozhodující. Ostatně také v potvrzujícím závazném stanovisku orgán státní správy lesů uvedl, že tuto argumentaci by nepoužil.
43. Lze proto uzavřít, že dotčené orgány interpretovaly § 14 odst. 2 lesního zákona správně, pokud vyzdvihly princip prevence, z jehož samotné podstaty vyplývá, že je namístě jej uplatnit i v případech, kdy sice nehrozí aktuální konkrétní riziko, ovšem s ohledem na budoucí vývoj stavu lesního porostu a s ohledem na blízkost stavby lesu a její charakter, mohou taková rizika pravděpodobně nastat. Podmíněnost povolení stavby souhlasem orgánu státní správy lesů je preventivním nástrojem ochrany lesa a lesního hospodaření. Je proto dostatečné, pokud dotčený orgán zmínil možné negativní vlivy stavby na les, které opřel o obecné zkušenosti v oblasti lesního hospodaření. Krajský soud přitom neshledal, že by závazné stanovisko ve spojení s potvrzujícím závazným stanoviskem nadřízeného orgánu bylo založeno pouze na obecných tvrzeních bez vazby na charakter konkrétní stavby. Krajský soud považuje závazná stanoviska za dostatečně a přesvědčivě odůvodněná, vycházející ze všech podstatných skutkových okolností věci.

V. Závěr a náklady řízení

44. Vzhledem k uvedenému dospěl soud k závěru, že žaloba je nedůvodná. Proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
45. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za presumovaného souhlasu žalobce i žalovaného s takovým postupem soudu, neboť k výzvě soudu do 2 týdnů nevyjádřili nesouhlas s neveřejným projednáním věci.
46. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný, jemuž však náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 1. prosince 2023

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu